

ΑΠΟΘΗΚΗ

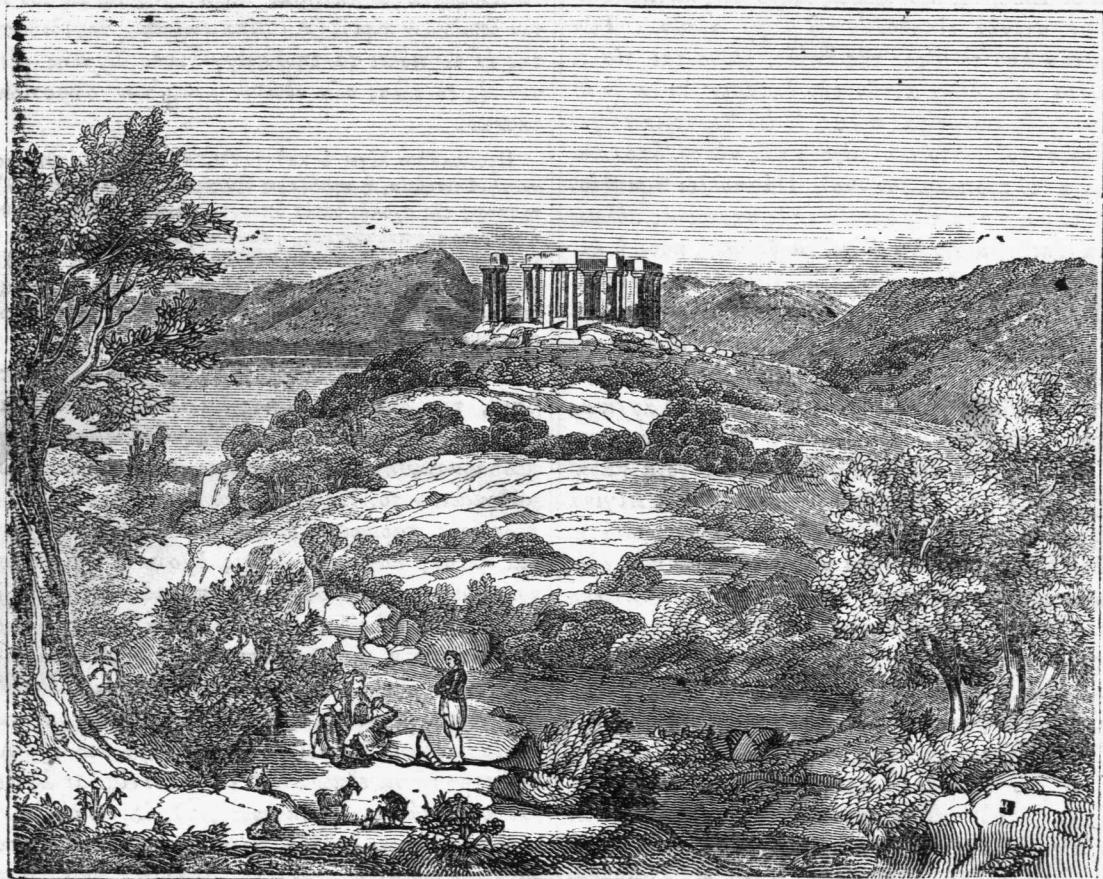
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΜΑΡΤΙΟΣ, 1841.]

[ΑΡΙΘ. 51]

Η ΝΗΣΟΣ ΑΙΓΙΝΑ.

Θεωρία ἀν Αἰγίνη, μετά τοῦ Ναοῦ τοῦ Πανελλήνου Διός.

ΟΤΙ μὲν οὖν τῶν σφόδρα γνωρίμων ἔστιν ἡ Αἴγινα, τί δεῖ λέγειν; ἐντεῦθεν γάρ Αἰακός τε λέγεται καὶ οἱ ἄπ' αὐτοῦ. Αὕτη δὲ ἔστιν καὶ θαλασσοχαρτίσκα πότε, καὶ περὶ πρωτείων ἀμφιστήσασα πρὸς Ἀθηναίους ἐν τῇ περὶ Σχαλαμίνα ναυμαχίᾳ κατὰ τὰ Μερσικά.—ΣΤΡΑΒΩΝ.

Ἡ περιβότος Αἴγινα κεῖται κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, εἰς 37° 47' βορείου πλάτους. Εἴς τὸν βαθὺν κόλπον τοῦτον ἐμβαίνων ὁ Θαλασσοπόρος, βλέπει δεξιόθεν τὸ Σούνιον, ὡς κορωνίδα ἔχον τὰ τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς περικαλλῆ ἔτι λείψανα· ἀριστερόθεν, τὸ ἀπότομον καὶ βραχῶδες Σκύλλαιον· κατέμπροσθεν δὲ αὐτοῦ, τὰς παραλίας τῆς Ἀττικῆς, τῆς Μεγαρίδος, καὶ τῆς Πελοποννήσου, αἵτινες ικανῶς

ἀπασαι ἀνύφουνται, καὶ ζωγραφικώτατα παριστάνουσι σχήματα.

Ο Στράβων λογαριάζει τὴν περίμετρον τῆς νήσου σταδίων ἑκατὸν ὅγδοοίκοντα· ἀλλ' ἐάν συμπεριληφθῶσιν αἱ πολυάριθμοι τῶν ἀκτῶν καιμπυλότητες, εἰναι βέβαια μεγαλητέρα. Κατὰ τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος δὲν ὑπερβαίνει τὰ ἐννέα μίλια, κατὰ δὲ τὸ μέγιστον πλάτος οὐδὲ τὰ ἔξ. Τὸ δυτικὸν μέρος εἰναι πεδιάς, ἡ δούια, καίτοι πετρώδης, παράγει κριθὴν καὶ σῖτον. Ο Στράβων ὀνομάζει τὴν χώραν τῆς Αἰγίνης “κατὰ βάθους μὲν γεώδη, πετρώδη δὲ ἐπιπολῆς διόπερ φελλοπᾶσά ἔστι, κριθοφόρος δὲ ίκανῶς.” Επὶ τοῦ νοτίου μέ-

ρους ἔκτείνεται ὁ βουνὸς τοῦ Ἀγ. Ἡλία, ἢ τὸ Ὄρος, μετὰ τῶν κλάδων αὐτοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ βορειανατολικοῦ εὐρίσκεται ἄλλη σειρὰ, ἔχουσα ἐφ' ἑνὸς τῶν ὑψωμάτων τὰ λείφαντα τοῦ ἀρχαίου ναοῦ, διστις κοινῶς λέγεται ὁ τοῦ Πανελλήνιου Διός. Κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς νήσου ἴστανται δύο κίονες, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἀκέραιος, τὴν τοποθεσίαν διεικνύοντες ἀρχαίου τινὸς ναοῦ, τοῦ δοπούν τόνομα ἀγνοεῖται. Πρὸς μεσημβρίαν τῶν κιόνων τούτων (ὅπου καὶ ἡ σημερινὴ πόλις) διεικνύονται σαρῶς τὴν Θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως τὰ λείφαντα δύο τεχνητῶν λιμένων, τοὺς ὅποίους κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτῶν ἐσχημάτισαν οἱ Ἑλληνες, προκυραίας ἔξεγοσας κατασκευάσαντες μὲ στενὴν εἰσόδον ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν. Τῶν τειχῶν, τῶν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς, φαίνονται εἰσότι τὰ θεμέλια καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν· πιθανὸν δὲ ὅτι εἶχον τρεῖς κυριωτέρας πύλας, ἐξ ὧν ἡ κεντρικὴ ἦγεν εἰς τὸν λόφον τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς νήσου, δόπον καὶ τὰ λείφαντα τοῦ προιερημένου ναοῦ. Πάμπολλοι περιπλέον ἀρχαῖοι τάροι, κατὰ τὴν δρισθεν τῆς σημερινῆς πόλεως πεδιάδα, ἐπιβεβαιοῦν ὅτι ἐνταῦθα ἥκμαζέ ποτε ἡ ἐμπορικωτάτη καὶ βαθύπλουτος τῶν Αἰγαίωντων πόλις.

Τὸν μικρότερτα τῆς Αἴγινης στοχαζόμενοι, παρακνούμεθα σχεδὸν ν' ἀμφιβάλλωμεν ἀν τὰ περὶ αὐτῆς λεγόμενα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τωόντι ἀληθεύσωσι· πλὴν, ἐπικεκυρωμένα ὅσον οἰουδήποτε ἄλλο μέρος τῆς ἀρχαίας ιστορίας, εἰναι δῆλως ἀναντίρρητα. Ὡς μικραί τινες πολιτεῖαι κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, (ἡ Γένους παραδείγματος χάριν καὶ ἡ Βενετία), ὕσαύτως καὶ ἡ Αἴγινα διὰ τῆς ναυτικῆς ὑπεροχῆς απέτη σημαντικωτάτη. Δύσκολον δρώς ἡθελεν εἰσθαι νὰ ἐννοήσωμεν πᾶς ἡδύνατο μία τόσον μικρὰ νῆσος νὰ γένη φοιβερὰ ναυτικὴ δύναμις, ἀν δὲν ἐγνωρίζομεν ὅτι βράχοι πολυάριθμοι καθισταντον αὐτὴν δυσπρόσιτον εἰς τοὺς πολυαριθμοὺς τότε πειρατὰς, καὶ ὅτι ἀρχαιότατα ἔγινε τόπος ἀσφαλῆς καὶ διὰ τὴν ζωὴν καὶ διὰ τὴν περιουσίαν. Ἡ Αἴγινα ἦτον ἀδύνατον νὰ λαμπρυνθῇ, εἰμὴ ὡς ἐμπορεῖον, προσφέρον δύο πλεονεκτήματα, ἀσφάλειαν καὶ κεντρικὴν θέσιν. Τὸ 563 π. Χ., ἐπὶ τοῦ Ἀμάσιος, πρὸν ἀκόμη κίμμια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑλλάδος πόλις ἀπὸ κτήση μέγαν ἐμπορικὸν πλοῦτον, εἶχον οἱ Αἰγινῆται καταστήματα εἰς τὴν κάτω Αἴγυπτον. Τὴν ἐκατονταετρίδα ταΐην, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀριστοτέλους, ἡ μικρὰ Αἴγινα περιεῖχε 470,000 δολῶν. Ὁ ἀριθμὸς δ' ὅτος εἶναι βέβαια ὑπ' ρογκος· ἀλλὰ διεικνύει τούλαχιστον ὅτι ὑπῆρχε μέγιστος πληθυσμός. Ἡ Αἴγινα κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐν ἀπὸ τὰ πρῶτα κέντρα τοῦ τῆς Μεσογείου ἐμπορίου, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα σημαντικὴ δοιλῶν ἀγορά.

Ἀχαιότατα ἔκοψε νομίσματα ἡ νῆσος αὕτη, καὶ πολλὰ σώζονται μέχρι τῆς σήμερον, τὴν θαλάσσιον χελώνην ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἔχοντα ἐπὶ τοῦ ἑνὸς μέρους. Τὸ κοινῶς ἴστορούμενον εἶναι ὅτι Φείδων, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἀργους, διστις ἔκυριευε καὶ τὴν Αἴγιναν, ἔκαμεν εἰς αὐτὴν νομισματοκοπεῖον ἀργύρου τὸ 894 π. Χ..

βέβαια δὲ εἰς τοὺς "Ἐλληνας ὑπῆρχε πατροπαράδοτον, ὅτι καὶ ἀπὸ τὸν παμπάλαιον αἰτὸν χρόνον ἦτον ἡ Αἴγινα κέντρον ἀκτεταμένου ἐμπορίου

*Επεται ἡ συνέχεια

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.

ΕΠΕΙΔΗ ἀναντιέρχήτως εἶναι ὡφέλιμον νὰ διευθύνεται συνεχῶς ἡ προσοχὴ τοῦ δημοσίου εἰς τὸ περὶ ἐκπαιδεύσεως κεφάλαιον, σπεύδομεν νὰ καταχωρίσωμεν εἰς τὰς στήλας τῆς Ἀποθήκης διάγα τινὰ ἀποσπασμάτια, συνωδεύμενα μὲ ἡμετέρας παρατηρήσεις, ἐκ τοῦ λόγου, τὸν δόποιον ὁ κύρος Ἀ. Σακελλάριος, ἀρχιιδιάσκαλος τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτη Ειαγγελικῆς Σχολῆς, ἔξεφώνησεν εἰς τὸ τέλος τῶν νεωστὶ γενομένων δημοσίων ἔξετάσεων.

Προσιμάζων λέγει ὁ καθηγητής, « ὅτι δὲν ἐλήφθη προσαρτεύην ἐπιτηδεία, ἡ πρόβλεψις ἔξωτερικῆς ἐπιδείξεως· ἀλλ' ἡ κατάστασις τῆς σχολῆς ὅποια ὑπάρχει, τὰ παραδίδομενα μαθήματα, ἡ μέθοδος τῆς παραδόσεως, ἡ εύσυντος ἀφοία, ἡ ἐπιμέλεια ἡ ἀμέλεια, τὰ πάντα ἐτέθησαν ἀπροκάλυπτα ἐνώπιον σας διὰ νὰ γνωρισθῶσι καὶ κριθῶσι. Τὰ ἐπιδεικτικὰ πειρίγνα, δύον παίζονται κανότερα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ τὸν θαμβόνουσι, τόσον εύκολοτερα προετοιμάζονται. »

Ἡ μόνη ὁρθὴ μέθοδος τοῦ ἔξετάξειν εἶναι αὗτη βέβαια, τὴν ὁποίαν ὁ κύρος Σακελλάριος ἐνταῦθα περιγράφει μόνη δὲ συγχωρημένη, ἡ μᾶλλον ὀναγκαία, προπαρασκευὴ εἶναι γενικὴ τις ἀναθεώρησις δλων τῶν μαθημάτων τοῦ λήγοντος ἔξαμπνου ἡ ἔτους. Ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς παρευρισκομένους πατέρας καὶ συγγενεῖς ἡ καὶ ἄλλους πολίτας, οἵτινες ἔχουν νὰ γνωρίσωσι καὶ νὰ κρίνωσι τὴν μέθοδον τῆς παραδόσεως, τὴν ικανότητα ἡ τὰς ἐλλείψεις τῶν διδασκάλων, τὰς προόδους τῶν μαθητῶν, κτλ., πόσοι ἀράγε εἶναι ἀρμόδιοι τῶν τοιούτων κριταί; Καὶ ἀπὸ τοὺς ἔχοντας δὲ τὴν δύναμιν, πόσον δλίγοι ἔχουσι καὶ τὴν τόλμην ἀπρόσκλητου νὰ ἐκφράσωσιν εἰλικρινῶς τὸ φρόνημά των; Ἡς μῆς συγχρητὴ νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡθελον εἰσθαι ὡφέλιμωτεραι αἱ ἔξετάσεις, ἀν ἐπεφορτίζετο ἐπιτροπή τις φρονίμων καὶ λογίων ἀνδρῶν, ἦτις τακτικῆς παρευρισκομένην νὰ κρίνῃ βασίμως περὶ τῆς καταστάσεως διδασκάλων καὶ διδασκομένων, καὶ μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας νὰ ὑποβάλῃ τὰς σκέψεις αὐτῆς εἰς τὴν ἐφορίαν καὶ τὸν σύλλογον τῶν καθηγητῶν. Καὶ ἀς μὴ μῆς ἀντείπωσι τινὲς τὸ σύνθετον ἔκεινο, ἔτι τοῦτο ἡθελε μὲν εἰσθαι καλὸν, ἀλλ' εἶναι δυσκατόρθωτον· ἀράγε, εἰς μεγαλόπολιν ὅποια ἡ Σμύρνη, δὲν εύρισκονται οἱ τὴν δύναμιν καὶ τὴν προθυμίαν ἔχοντες νὰ ἀναδεχθῆσοι τοιοῦτο κοινωφελέστατον βάρος; Ἡεπειτα, ἡ Χίος, ἡ Λέσβος, αἱ Κυδωνίαι, ἀπέχουσιν ἀπὸ ἡμᾶς δλίγας ὥρας (χάρις εἰς τὴν ἀτμοπλοΐαν!) εἰς αὐτὰς δὲ εύρισκονται σχολάρχαι, ίκανοι καὶ περὶ τῶν προόδων τῆς σχολῆς μας νὰ κρίνωσι, καὶ βελτιώσεις νὰ προτείνωσιν. Ἡν προσεκαλοῦντο τινὲς αὐτῶν νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς ἡμετέρας ἔξετάσεις, πόσον ἀμοιβαῖον δφελος δὲν ἡθελε προκύψειν;